

Den 10. september 2017

Forslag til flerårig genopretningsplan

Beskrivelse af situationen

Holbæk Kommune er nu landets fattigste målt på kassebeholdningen. Der er et akut efterslæb på vedligeholdelse af kommunens anlæg på 320 mio. kr., som er i færd med at vokse sig større. På flere områder sparer vi os fattigere ved ikke at kunne sætte ind med indsatser i tide. Og kommunens medarbejdere er presset ud over rimelighedens grænser på mange af de kommunale arbejdspladser.

Situationen er både alvorlig og uholdbar, og den kalder på handling.

Derfor fremlægger Lokallisten, Radikale Venstre og Konservative hermed et konkret forslag til en flerårig genopretningsplan, som både retter op på den samlede økonomiske situation og sikrer ro og stabilitet omkring budgetterne, og som også har et klart fokus på at genoprette serviceniveauet og arbejdsmiljøet i kommunen.

Det er ikke muligt at rette op på alle forhold på én gang. Der er grænser for, hvor meget vi må hæve skatten, og hvor mange penge vi må bruge på serviceudgifter (daginstitutioner, folkeskolen, ældreplejen osv.). Det er KL og regeringen, der udstikker de rammer.

Lokallisten, Radikale Venstre og Konservative vil efterleve aftalen mellem KL og regeringen. Det betyder, at vi vil holde os indenfor kommunens andel af servicerammen, og at vi ikke vil hæve skatten med mere, end vi får lov til uden sanktion. (se undtagelse under Plan C)

Vi retter op henover en 4-årig valgperiode.

Målsætning

Lokallisten, Radikale Venstre og Konservative er enige om følgende overordnede økonomiske målsætning:

Vi vil genoprette kommunens samlede økonomi henover den kommende valgperiode, således at vi kan aflevere en kommune ultimo 2021...:

1. med min. 150 mio. i kassen (gns. likviditet)
2. uden akut efterslæb på anlægskontoen
3. med råd til et anlægsbudget, der kan rumme løbende vedligeholdelse og råderum til nye investeringer (f.eks. cykelstier eller bygninger, der gør det muligt at spare på driftsudgifterne)
4. med økonomi til at betale for det serviceniveau, vi kan tillade os indenfor servicerammen
5. med mindre gæld end den, vi går ind i valgperioden med

Hvad kræver det?

For at kunne indfri målsætningen er vi nødt til at øge kommunens løbende indtægter med 85 mio. kr. Det skal ske i form af en skattestigning. Vi er enige om, at der skal ansøges om tilladelse til at hæve skatten indtil behovet på de 85 mio. kroner er nået.

Byrådet har søgt om at få lov til at hæve skatten med 100 mio. kr. i 2018. Det er vores vurdering, at det ikke er realistisk, at kommunen får lov til at hæve skatten i det omfang.

Vi har derfor i nærværende forslag til genopretningsplan taget afsæt i, at vi får lov at hæve skatten med 50 mio. kroner i 2018 og 35 mio. kroner yderligere i 2019.

Med de forudsætninger, og hvis et flertal i byrådet vælger at følge genopretningsplanen, vil vi – alt andet lige – kunne indfri ovenstående målsætninger i løbet af den kommende valgperiode, og det vil være muligt at sænke skatten igen **senest** i 2022.

Forslag til budget 2018 samt overslagsår – helt overordnet

Nærværende genopretningsplan tager afsæt i det administrative budgetforslag, der er fremsendt til 1. behandling i Økonomiudvalget den 6. september 2017.

I alle overordnede forslag/scenarier flytter vi budgetteknisk 25 mio. kr. fra drift til anlæg for at få et større råderum indenfor servicerrammen.

Bundlinje – forslag til 1. behandling

	2018	2019	2020	2021
Resultat	-70	-4,3	-33,8	-40,4

Bundlinje - påvirkning med nærværende forslag til genopretningsplan

	2018	2019	2020	2021
Øget serviceudgift	85	85	85	85
Skatteindtægt	-50	-85	-85	-85
Resultat	-35	-4,3	-33,8	-40,4

Plan B

Hvis tilladelsen til at hæve skatten (uden sanktion) reduceres med op til 30 mio. i 2018 er vi indstillede på at reducere anlægsrammen med op til 20 mio. kr. årligt, indtil behovet for skattestigning er opnået - samt at foretage et kassetræk på op til 10 mio. i 2018

I tilfælde af at anlægsrammen reduceres, udarbejdes der en ny anlægsoversigt, hvor de akutte projekter, der vokser sig dyrere, eller hvor arbejdsmiljøet påvirkes negativt prioriteres først.

Bundlinje - påvirkning Plan B

	2018	2019	2020	2021
Øget serviceudgift	85	85	85	85
Reduceret anlægsramme	-20			
Skatteindtægt	-20	-85	-85	-85
Resultat	-25	-4,3	-33,8	-40,4

Plan C

Får vi afslag på overhovedet at hæve skatten, følger vi Plan B, og hæver skatten med 100 mio. inkl. sanktion.

Bundlinje - påvirkning Plan C

	2018	2019	2020	2021
Øget serviceudgift	85	85	85	85
Reduceret anlægsramme	-20	-20	-20	-20
Skatteindtægt	-25	-50	-50	-75
Resultat	-30	10,7	-18,8	-50,4

Det sætter vi gang i for at frigøre ressourcer indenfor serviceringen

Vi antager, at der er en direkte positiv økonomisk konsekvens af at få genoprettet og stabiliseret kommunens samlede økonomi. Ved at undgå akutte opbremsninger flere gange årligt i forbruget på den daglige drift, frigøres der et antal årsværk, som ikke længere skal udarbejde spareforslag, afgive høringsvar og implementerer nye serviceniveauer. Det frigør tid til kerneopgaven.

Vi vil sikre et løbende administrativt og politisk fokus på afbureaukratisering. Vi skal bruge tiden på det væsentlige og ikke på unødigt papir- og kontrolarbejde.

Vi vil sikre en særlig tæt og løbende opfølgning på den økonomiske udvikling på udvalgte områder for at imødegå eventuelle budgetoverskridelser. De vedtagne styringsprincipper fastholdes.

Vi vil sætte gang i en decentraliseringsproces, der skal føre til, at beslutningskompetencen ligger så tæt på opgaven som muligt. Herunder skal centraliserede opgaver lægges tilbage til de enkelte enheder, der hvor det giver mening – f.eks. rengøringen og ejendomsservice. Desuden vil vi bryde den centrale indkøbsordning op, så det i langt højere grad bliver muligt at handle lokalt.

I takt med at decentraliseringen realiseres, tilpasses ledelsesstrukturen i den samlede kommunale organisation. Antallet af ledelseslag skal reduceres.

Vi vil prioritere de ressourcer vi har til rådighed, så de områder, hvor en investering giver en økonomisk gevinst på lidt længere sigt, prioriteres først.

Derudover forudsætter vi, at effektiviseringsstrategien medfører de skitserede resultater. Vi vil lade halvdelen af effektiviseringsgevinsterne blive i områderne, der hvor det giver mening i form af forbedret serviceniveau eller forbedret arbejdsmiljø.

Alle ovenstående tiltag vil efter vores opfattelse frigøre ressourcer. Vi har ikke regnet de mulige økonomiske gevinster med i budgetforslaget/genopretningsplanen – vi vil se resultaterne først, så vi ikke kommer til at budgettere med fugle på taget.

Grund til optimisme

Lokallisten, Radikale Venstre og Konservative er enige om, at flere forhold giver grund til optimisme, når vi kigger ind i den kommende valgperiode. De økonomiske muligheder vil blive påvirket positivt af flere forhold.

Af eksempler kan nævnes øget tilflytning, gevinster som følge af effektiviseringsstrategien samt et fald i sygefraværet som følge af øget arbejdsglæde er nogle af de forhold, der vil skabe et økonomisk råderum til politisk prioritering. Derudover kan salg af kommunale bygninger, grunde og arealer give et overskud til kommunekassen, ligesom behovet for en bufferpulje (pt. 20 mio. kr.) kan udfases i takt med, at likviditeten genopbygges og stabiliseres.

Budgetforslaget

Budgetforslaget for 2018 med overslagsår med konkrete prioriteringer skal ses som et udtryk for, hvordan Lokallisten, Radikale Venstre og Konservative, ønsker at prioritere ressourcerne.

I de kommende forhandlinger med byrådets øvrige partier er vi naturligvis indstillede på, at foretage omprioriteringer til en vis grad med henblik på at opnå bredest mulig opbakning til både genopretningsplan og budgetforslag.

Det er et mål i sig selv at opnå bredest mulig opbakning til en flerårig plan, da det vil skabe et godt grundlag for et frugtbart samarbejde i det byråd, der træder til efter årsskiftet.

Budget 2018 samt overslagsår

Indledning

Lokallisten, Radikale Venstre og Konservative er enige om, at kommunens nuværende økonomiske situation kalder på en klar politisk prioritering, når vi skal lægge budgettet for de kommende år.

Det er væsentlig, at vi får brugt de penge vi har til rådighed dér, hvor en investering giver afkast på lidt længere sigt. På den måde arbejder vi os støt og roligt ind i en god spiral, hvor der frigøres økonomi til at rette op på serviceniveauet område for område.

Vi prioriterer børn og unge, arbejdsglæde samt lokal udvikling først.

Når vi investerer massivt i børnenes første leveår, vil der blive langt færre børn og unge, der får brug for dyre indsatser senere i deres liv – flere kommer godt igennem folkeskolen og uddannelsessystemet og ud på den anden side som selvforsørgende borgere. Det er en gevinst for det enkelte menneske, for samfundet og for kommunens økonomiske muligheder.

Samtidig vil vi sætte fuld damp på udviklingen i lokalsamfundene. Gode, trygge og udviklende rammer omkring den lokale daginstitution og folkeskole i et levende lokalsamfund, skal medvirke til, at flere børnefamilier vælger at flytte til vores kommune. Det giver vækst, samtidig med at trivsel, trygheden og livskvaliteten øges for de borgere og medarbejdere, der er en del af lokalsamfundet.

Økonomiudvalget

Gennemskuelighed i organisationen, afbureaukratisering og decentralisering:

Vi vil øge arbejdsglæden i kommunen. Det gør vi først og fremmest ved at skabe arbejdsro via en robust og stabil økonomi, hvor frygten for nye forringelser og afskedigelser mindskes betydeligt. Dernæst vil vi fremme medejerskabet til arbejdsopgaverne, ved at inddrage medarbejderne i fastlæggelsen af den rette balance imellem målsætninger og de midler, der er til rådighed. Vi fastholder midler til kompetenceudvikling, og lægger beslutningskompetencen så langt ud i leddene som muligt. Medarbejderne skal have indflydelse på deres egen hverdag.

Vi sætter gang i et udviklings samarbejde på alle relevante områder med henblik på – i samarbejde med alle berørte parter – at finde frem til en ny og decentral ledelsesstruktur, hvor beslutningskompetencen kommer så tæt på opgaven som muligt. Se nærmere beskrivelse under hvert enkelt politikområde.

I takt med at decentraliseringen realiseres vil vi reducere antallet af ledelseslag og skabe en klar og gennemskuelig ledelsesstruktur fra det politiske niveau til frontmedarbejderen. Samtidig vil vi arbejde målrettet for at veksle fra "kolde" til "varme" hænder.

Vi vil vise medarbejderne tillid. Medarbejdernes faglige kompetencer og arbejdsglæde skal i centrum, og vi skal løbende afskaffe alt unødigt papirarbejde, målingstyranni og kontrol.

Vi forudsætter, at en ny og decentral ledelsesstruktur samt øget arbejdsglæde vil kaste økonomiske gevinster af sig. Mulige besparelser som følge af ovenstående er ikke indregnet i budgetforslaget – vi vil se gevinsterne, før vi budgetterer med dem.

Vi har dog indregnet en forsigtig besparelse på administrationen på 5 mio. kroner i 2018 stigende til 10 mio. i overslagsårene som følge af ønsket om at veksle fra "kolde" til "varme" hænder.

Følgende spareforslag aflyses – og prioriteringer foretages:

	2018	2019	2020	2021
Nr. 4 – reduktion af trepartsmidler	3	3	3	3
Nr. 8 – sygedagpengepuljen	15	15	15	15
Omprioritering fra "kolde" til "varme" hænder	-5	-10	-10	-10
Rammebesparelse på midler til erhvervsfremme	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Total	12,5	7,5	7,5	7,5

Udvalget "Læring og Trivsel for Børn og Unge"

Småbørnsområdet:

Vi vil investere i småbørnsområdet, både fordi en god start på livet er det bedste, vi kan give vores børn, og fordi investeringer tidligt i børnenes liv tjener sig hjem igen mange gange henover et livsforløb. Vi ved, at de første 1000 dage af et barns liv er de mest afgørende. Derfor er trygge, rolige og ordentlige omgivelser i barndommen grundlaget for et godt liv.

I Danmark er næsten alle småbørn i daginstitution mange timer dagligt. De møder verden og udvikler sig i samspil med jævnaldrende børn og de voksne, der er omkring dem. Stille og roligt socialiseres de ind i vores samfund.

Daginstitutionen skal være et trygt og godt sted at være, hvor børnene hjælpes til at udvikle deres potentiale af tilstrækkeligt mange og fagkompetente voksne.

Derfor vil vi arbejde målrettet for at nå den normering, som BUPL anbefaler – nemlig en pædagog til seks børnehavebørn, og en pædagog til tre vuggestuebørn. Det kan vi ikke gennemføre på én gang, men vi tager et stort skridt i den rigtige retning allerede i 2018.

Med bedre normeringer følger en klar politisk forventning om øget tidlig og forebyggende indsats, således at færre børn får behov for særlig støtte.

Forældre, personale og ledelse skal have størst mulig indflydelse på børnenes hverdag, og det skal være muligt for forældregruppen eller lokalsamfundet at gøre en indsats for at bidrage til øget kvalitet og udvikling i den lokale institution. Derfor vil vi sætte gang i et udviklingsarbejde, hvor byrådet - i tæt samarbejde med alle berørte parter – finder frem til en decentral struktur, hvor den enkelte institution igen får sin egen ledelse. Hvor vi i samarbejde fastsætter fælles mål og mål for den enkelte institution, men samtidig giver institutionen frihed til at afgøre, hvordan den bedst når målsætningerne indenfor egen budgetramme. Det betyder selvsagt, at centraliserede midler til f.eks. rengøring og ejendomsservice lægges tilbage til institutionernes egen disposition, og at projekter igangsat centralt fra aflyses i det omfang, parterne finder dem irrelevante.

Vi afsætter 20 mio. kroner øremærket bedre normeringer

Folkeskolen :

Folkeskolen er en hjørnesteen i vores samfund. Det er den væsentligste institution, hvad angår børnenes og de unges læring og dannelse, og det er her grundlaget for lysten og viljen til videre uddannelse lægges.

Vi vil arbejde målrettet for et kvalitetsløft i folkeskolerne, så langt flere vælger folkeskolen til. Vi vil også give god plads til forskellighed i kommunens skoler, så de har mulighed for at udvikle deres helt egen identitet.

Vi vil bevare de nuværende skoler. Det kræver et tæt samarbejde med skolebestyrelserne og de lokalsamfund, som skolerne er en værdifuld del af. Det er en forudsætning at børnetallene i lokalsamfundene kan opretholdes og gerne øges, og det vil kræve et aktivt medejerskab i lokalbefolkningen.

Mange steder oplever man på skolerne, at friheden er blevet svækket – at beslutningerne flyttes væk, og at regler og detaljstyring gør hverdagen besværlig og flytter fokus fra skolens formål. Vi vil give frihed og ansvar til skolerne, så skolerne kan koncentrere sig om at være skoler.

Skolepolitikken skal drives efter et nærhedsprincip: Ingen beslutning, som kan træffes i klasselokalet, bør flyttes væk fra elever og lærere. Ingen beslutning, som kan udlægges til de enkelte skoler, bør overtages af forvaltningen. Kommunen skal kun træffe beslutninger, når det er efter et udtrykkeligt ønske om at sikre ens vilkår skolerne imellem.

Elever, lærere og ledere skal opleve, at de sammen kan skabe en meningsfuld og lærerig hverdag med afsæt i de muligheder og behov, der er i den enkelte klasse og på den enkelte skole.

Derfor vil vi sætte gang i et udviklingsarbejde, hvor byrådet - i tæt samarbejde med alle berørte parter – finder frem til en decentral struktur, hvor den enkelte folkeskole igen får sin egen ledelse. Hvor vi i samarbejde fastsætter fælles mål og mål for den enkelte skole, men samtidig giver skolen frihed til at afgøre, hvordan den bedst når målsætningerne indenfor egen budgetramme. Det betyder selvsagt, at centraliserede midler til f.eks. rengøring og ejendomsservice lægges tilbage til skolernes egen disposition, og at projekter igangsat centralt fra aflyses i det omfang, parterne finder dem irrelevante.

Lokalaftale med lærerne:

Lærernes trivsel og arbejdsglæde er helt afgørende for, at vi kan lykkes med at drive vores folkeskole fremad i fællesskab. Derfor vil vi gøre op med eftervirkningerne af konflikten i 2013, hvor lærernes oplevelse af mistillid satte sig dybe spor.

Vi vil indgå en lokal arbejdstidsaftale med lærerne i Holbæk Kommune, fordi vi ønsker et stærkt samarbejde baseret på gensidig tillid, respekt og anerkendelse. Aftalen skal indeholde bestemmelser om undervisnings- og forberedelsestid.

Vi afsætter ikke nye midler til folkeskoleområdet men forudsætter, at alle frigjorte ressourcer bliver i skolernes budgetter.

Vi omprioriterer brugen af pædagoger, således at de i højere grad medvirker til en tidlig og forebyggende indsats. Pædagogerne vil ikke længere medvirke på mellemtrinnet. Halvdelen af ressourcerne bliver i folkeskolen til styrkelse af inklusionen primært i indskoling, og den anden halvdel anvendes til finansiering af flere pædagoger i daginstitutionerne.

Følgende spareforslag aflyses – og prioriteringer foretages (samlet for Læring og Trivsel):

	2018	2019	2020	2021
Nr. 3 – pædagoger på mellemtrinnet Omprioriteres	3,1	7,5	7,5	7,5
Nr. 4 – takst på egne Specialskoler/specialtilbud Reduceret	3,3	3,3	3,3	3,3
Nr. 5 – rammebesparelse	1,3			
Nr. 6 – tildeling skoler	1,2	3,5	5,4	6,9
Nr. 7 – Lejrskole	1,2	1,2	1,2	1,2
Nr. 8 – Interne specialklasser	2,5	3,4	3,4	3,4
Nr. 12 – kørsel svømning	0,3	0,6	0,6	0,6
Nr. 13 – omtanke	4,0			
Nr. 16 – nedlæggelse af børnehuse	0,1	0,6	0,6	0,6
Øget normering i daginstitutionerne	20	20	20	20
Total	37	40,1	42	43,5

Udvalget ”Aktiv Hele Livet – Sundhed og Omsorg”

Ældreområdet – tid til omsorg:

Alle – uanset alder - har brug for anerkendelse, nærvær og tryghed. Når vi bliver gamle og ikke længere kan klare os selv, bliver vi afhængige af, at andre yder en tilstrækkelig omsorg for os. For nogen er det hjælp til indkøb og rengøring, for andre måske også hjælp til den personlige pleje. For alle gælder, at man har brug for at indgå i frugtbare relationer og fællesskaber med andre mennesker.

Vi erkender, at der mangler tid til omsorg for de ældre, der har brug for en hjælpende hånd – både i hjemmeplejen og på plejecentrene. Vi erkender også, at personalet i ældreområdet har for lidt tid til arbejdet.

Derfor vil vi arbejde målrettet for at kunne afsætte flere penge til mere personale på området.

For at frigøre tid til omsorg her og nu vil vi løbende afskaffe al overflødig kontrol- og papirarbejde. Vi vil – i samarbejde med ledere og medarbejdere – sikre, at der er fuldstændig klarhed over, hvad der kan leveres med den tid, der er til rådighed. Mål og midler skal afstemmes.

Vi vil også gøre det både muligt og lettere for mennesker i lokalsamfundet at bidrage til de ældres trivsel og livskvalitet.

Også på ældreområdet er der grund til at sætte gang i et udviklingsarbejde, hvor byrådet - i tæt samarbejde med alle berørte parter – finder frem til en decentral struktur med plads til forskellighed. Der er forskel på byboere og landboere, på mænd og kvinder og på mennesker i al almindelighed. Der er også forskel på lokalsamfundenes vilje til at medvirke til ”det gode ældreliv”, og der er forskel på, hvor mange pårørende, der involverer sig. Derfor skal det være muligt for enhederne/områderne – i tæt samarbejde med de ældre selv, bruger- og pårørenderåd og aktive medborgere – at tilrettelægge indsatsen, så de ældre får mest mulig livskvalitet ud af de ressourcer, der er til rådighed. Hvis f.eks. en besøgsven kører en tur med støvsugeren, så skal den overskydende tid blive til gavn for lokalsamfundets ældre.

Vi prioriterer at fastholde de tilbud, hvor frivillige inddrages, og afviser de spareforslag, der reducerer personalet til den grundlæggende ældreomsorg.

Følgende spareforslag aflyses – og prioriteringer foretages:

	2018	2019	2020	2021
Nr. 3 – visitation på fritvalgsområdet	5,8	5,8	5,8	5,8
Nr. 4 – aktivitetsmedarbejdere	1,2	1,2	1,2	1,2
Nr. 6 – madservice	0,4	0,4	0,4	0,4
Nr. 7 – brugerråd og frivillighed	0,5	0,5	0,5	0,5
Nr. 8 – genoptræning	0,3	0,3	0,3	0,3
Nr. 10 – træning og aktivitet demente	0,1	0,1	0,1	0,1
Nr. 13 – takster på handicap- og psykiatriområdet	4	4	4	4
Nr. 14 –Egen- og brugerbetaling	2,1	2,1	2,1	2,1
Nr. 15 – Brugerbetaling mad i hjemmeplejen	2	2	2	2
Nr. 16 – caféer	0,7	0,7	0,7	0,7
Total	17,1	17,1	17,1	17,1

Udvalget ”Job og Uddannelse”

Vi bakker op om intentionerne i administrationens budgetforslag, der handler om – ved hjælp af et skærpet fokus på resultater – at bringe flere mennesker fra passiv forsørgelse og ind i et uddannelsesforløb eller et arbejdsfællesskab. Det gælder alle forsørgelsesgrupper.

Vi har en forventning om, at en massiv investering i småbørnsområdet og en positiv udvikling i kommunens folkeskoler tilsammen vil medføre, at flere unge i fremtiden er klar til at påbegynde en ungdomsuddannelse, når de forlader folkeskolen. Derfor forventer vi, at udgifterne til uddannelseshjælp og særlige indsatser vil falde på længere sigt. Men vi budgetterer ikke med forventede besparelser, før vi har konstateret, at de er der.

I dag er der en stor gruppe af unge, der har behov for en hånd i ryggen – både dem der skal støttes i at gå i gang med og også gennemføre en uddannelse, og dem hvor det først og fremmest handler om at undgå/eller komme ud af uheldig adfærd.

Derfor er det helt afgørende, at vi holder fast i alle de gode indsatser, der forebygger og støtter kommunens sårbare unge.

Følgende spareforslag aflyses - og prioriteringer foretages:

	2018	2019	2020	2021
Nr. 4 – klub i Ladegårdsparken	0,4	0,4	0,4	0,4
Nr. 5 – Agervang 4300	1,3	1,3	1,3	1,3
Nr. 17 – takst på voksenspecialområdet	0,5	0,5	0,5	0,5
Nr. 20 – 10. klasse	0,7	0,7	0,7	0,7
Nr. 25 – fritid og forebyggelse	2,9	2,9	2,9	2,9
Nr. 26 – SSP	0,9	0,9	0,9	0,9
Total	6,7	6,7	6,7	6,7

Udvalget for Klima og Miljø

Cykelstier, trafikikkerhed:

Igennem årene er der blevet arbejdet intenst med planlægning af cykelstier i alle afkroge i kommunen. Mange borgere har brugt masser af tid på det arbejde, og desværre har der ikke været ressourcer til at gennemføre ret mange af projekterne.

Flere cykelstier styrker både cyklisterne og andre bløde trafikanters sikkerhed, og det er en forudsætning for, at flere lader bilen stå. Cykelstier gavner altså både trafikikkerheden, folkesundheden og miljøet.

Planerne ligger i skuffen og venter blot på, at vi går i gang, så det er lige til at gå til.

Vi afsætter en pulje i anlægsbudgettet på 10 mio. kroner øremærket cykelstier.

Udvalget ”Kultur, Fritid og Fællesskab”

Vi bruger ikke mange penge på kultur og fritid i sammenligning med landets øvrige kommuner, men vi får meget for pengene. Det kan vi takke de mange ildsjæle for, der lægger et utal af frivillige arbejdstimer i foreninger og arrangementer til stor glæde for os alle sammen.

Vi skal fastholde opbakningen og den økonomiske støtte til de mange aktiviteter, der er båret af frivillige.

Til gengæld pålægges området en rammebesparelse på 0,5 mio. kroner, der prioriteres af udvalget.

Følgende spareforslag aflyses – og prioriteringer foretages:

	2018	2019	2020	2021
Nr. 2 – viften Reduceret	0,1	0,1	0,1	0,1
Rammebesparelse	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Total	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4

Særlige områder

Lokalsamfundene:

Med en meget høj grad af decentralisering (som beskrevet under de enkelte politikområder) og en klar målsætning om at opretholde og udvikle de lokale daginstitutioner og folkeskoler, er der skabt grobund for at fastholde og udvikle levende lokalsamfund.

Vi mener, at et stærkt netværk af levende lokalsamfund skal være det aktive opland, der trækker vækst og bosætning til hele vores kommune.

Vi har brug for sammenhængskraft – det skal være VORES kommune.

Men et hvert lokalsamfund er helt afhængigt af, at der flytter børnefamilier til. Børnefamilierne er grundlaget for, at den lokale daginstitution og skole kan opretholdes - det er helt essentielt. Når en skole nedlægges, forsvinder handel og liv også, børnefamilierne flytter, og der kommer ikke nye til. Det bliver svært at opretholde kultur- og idrætsliv, huspriserne falder – ja, hele lokalsamfundet påvirkes negativt.

Vi mener, der ligger et stort og uudnyttet potentiale i, at prioritere lokalsamfundene. Hvis vi kan gøre det attraktivt for børnefamilier at flytte på landet, kan vi sætte gang i den modsatrettede bevægelse.

Skolen og daginstitutionen skal være omdrejningspunktet for udvikling og aktivitet. Men det kræver, at alle tager det nødvendige medejerskab. Eller sagt med andre ord: Det lykkes kun hvis vi sætter alle kræfter ind sammen.

Der skal der være god plads til forskellighed. Befolkningen i lokalområdet skal definere sig selv. Hvad er vi gode til? Hvor vil vi hen? Og ikke mindst, hvem kan og vil bidrage med hvad? Der skal bygges videre på de kvaliteter, der præger lokalsamfundet og de fællesskaber, der lever i forvejen. Nogen er særligt stærke på idrætsområdet, andre vil måske satse på en kreativ profil, imens andre igen lægger vægt på grønt miljø og økologi. Det væsentlige er, at man kan samles om en fælles vision for eget lokalsamfund.

Den udvikling vil vi gerne sætte i gang i et samarbejde mellem byrådet og de enkelte lokalsamfund.

Derfor vil vi oprette et fagudvalg - Udvalget for Lokal Udvikling - når det nye byråd tiltræder, som alene skal arbejde for at fastholde og skabe udvikling i levende lokalsamfund.

Vi afsætter 10 mio. kroner årligt i en pulje til Lokal Udvikling

Det sociale område – tværgående

Der findes mennesker i alle aldre, som har behov for en helt særlig og/eller specialiseret indsats. Det skal der være råd til.

Men samtidig skal vi blive langt bedre til at forebygge dér, hvor det kan lade sig gøre. Vi kan ikke forhindre, at et barn fødes med et handicap, eller at sociale begivenheder, ulykker eller alvorlig sygdom kan gøre et menneske ude af stand til at tage vare på sig selv.

Men vi kan arbejde målrettet for, at f.eks. færre børn og unge mistrives i en grad, så de udvikler psykiske diagnoser. Det kræver massiv investering i "normalområdet" og i forebyggende indsatser.

Vi kan også arbejde målrettet for, at udsatte eller sårbare mennesker inkluderes langt mere i de lokale fællesskaber, end tilfældet er i dag – at vi som medborgere bliver bedre til at se og tage hånd om hinanden.

Nogen gange kan vi komme langt blot ved at vende tingene lidt på hovedet. Og hvis vi vender os til at se menneskers ressourcer fremfor deres begrænsninger, så er vejen banet for naturlig inklusion.

Unge krudtugler med to-kulturel baggrund, bliver en ressource, når de indgår i lommepegeprojekter. Udviklingshæmmede er en gave på en arbejdsplads, i det lokale kulturhus eller som besøgsven. Og et ensomt ældre menneske i fare for at udvikle en depression vil blomstre op som reservebedste. Mulighederne er uendelige, hvis vi stiller ind på dem.

Vores tilgang er, at de økonomiske ressourcer vi har til sociale indsatser, skal prioriteres, så vi fastholder og udvikler menneskers færdigheder.

Vi vil ikke gennemføre besparelser, der gør det endnu vanskeligere for mennesker at klare sig – og som derfor kræver endnu dyrere indsatser på længere sigt.

Det fremgår under hvert politikområde (ovenfor), hvilke konkrete spareforslag, der aflyses indenfor det særlige sociale område.

Oversigt – samlet prioriteret merforbrug indenfor servicerammen

	2018	2019	2020	2021
Økonomiudvalget	12,5	7,5	7,5	7,5
Læring og Trivsel	37	40,1	42	43,5
Aktiv hele Livet	17,1	17,1	17,1	17,1
Job og Uddannelse	6,7	6,7	6,7	6,7
Kultur og Fritid	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Lokalområderne	10	10	10	10
Total	82,9	81	82,9	84,4

Anlægsrammen

Anlægsbudgettet påvirkes indenfor rammen med 10 mio. øremærket cykelstier/trafiksikkerhed.

Derudover flytter vi (budgetteknisk) 25 mio. fra drift til anlæg.

Lokallisten, Radikale Venstre og Konservative er enige om at bruge tiden frem til budgettets 2. behandling til at gå den foreslåede prioritering af anlægsrammen igennem med henblik på at vurdere, om der kan/skal flyttes beløb mellem årene. Vi har heller ikke lagt os fast på, om der er foreslåede projekter, der skal udskydes/falde væk for at give plads til andre.

Øvrige forbehold

Det har ikke været muligt at få svar fra administrationen på alle spørgsmål, der kan påvirke driftsbudgettet – f.eks. hvor meget en genindførelse af byggesagsgebyrer kan indbringe.

Derudover kan der frem imod budgetvedtagelsen i oktober komme ny viden eller forslag frem – herunder indhold i høringsvar, som vi ønsker indarbejdet i nærværende forslag.

Forhandlingerne med byrådets øvrige partier kan selv sagt også påvirke det endelige forslag.